

Лист излази према потреби. — Адреса за писма и за претилату: Journal officiel du Monténégro, Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle (France). — Рукописи, у листу објављени, остају у редништу.

Претплата на 6 мјесеца: за Француску три франка, за све друге земље шест франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DU MONTÉNÉGRIN

Journal officiel du Royaume de Montenegro

"GLAS TZERNOGORTZA"
(La Voix du Monténégro)

paraissant actuellement à Neuilly-sur-Seine,
suivant les exigences du service.

On s'abonne au bureau du journal officiel:

NEUILLY-SUR-SEINE
Rue Ancelle.

Prix de l'abonnement pour six mois
3 fr. pour la France, 6. fr. pour l'Etranger.

За огласе плаћа се по 10 сантима за сваку ријеч или број, штампане из петит слова. За сваки оглас, мањи од 50 ријечи: два франка. За понављање огласа: половина цијене. За крупније огласе: према томе, колики простор заузимају (сваки запремљен петитни ред рачуна се као 8 ријечи.)

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Посланик Француске Републике при Црногорском Двору Господин Деларош-Верне, у име Председника Француске Владе Господина Александра Рибо-а, изјавио је кр. Влади саучешће Француске Владе у тузи Црне Горе за црногорским поручником у француској авиатичкој служби, Павлом Матановићем, који је јуначки погинуо на бојном пољу француском. Господин Деларош-Верне походио је Председника кр. Владе, Министра Спољних Послова, Господина Евгенија Поповића у хотелу Роајал, гдје га је Министар Председник дочекао у свечаној дворани хотела. Г. Деларош-Верне одржао је говор у коме је топлим ријечма дао израза осјећању Францускога Народа и исказао симпатију Француске Владе према Црној Гори; саопштио је да ће на лијес покојнога Павла положити вијенац у име Француске Владе. »И овај случај« рекао је Г. Посланик, »показује браство оружја двају народа који заједнички војују за право и слободу.« У свом одговору, Министар Председник Г. Поповић, изразио је дубоку захвалност како на овом акту шетета, тако и на дрљивим ријечма којима се Г. Посланик изразио о храбрости црногорске војске, и поменуо је оне јунаке црногорцима, борили на Ловћену и пролили своју племениту крв за Црну Гору.

— Господин Драгутин Матановић, досадашњи заступник Отправника Послова при Француској Влади, и заступник кр. пр. Консула у Паризу, поднио је оставку, која му је уважена.

— Указом Његова Величанства Краља Господара од 12. (15.) јула именован је за почасног кр. Генералног Консула досадашњи наш вице-консул у Паризу, Господин Рене Летурниер (Mr. René Letourneur), бивши адвокат при апелационом суду у Паризу, помоћник шефа у кабинету француског министра пољопривреде Рио, и главни комесар Француске Владе за избу Хиџиене у Тунису 1912. — У овом случају, кр. Влада повјерила је дошавшем секретару у кр. Црној Гори, Господину Рене Летурниеру, да привремено обавља и дужност Отправника Послова у истом Посланству.

АПЕЛ

Црногорског Црвеног Крста

Друштво Црногорског Црвеног Крста у Неји код Париза, потресено поузданим и провјереним вијестима о очајном стању народа у Црној Гори, по примјеру кр. Владе и комитета црногорских избјеглица у Паризу, узима слободу упутити овај апел на народе Савезничких држава, њихове парламенте, хуманитар-

не установе и владе, да користе исхране и скупљања прилога за народ у Црној Гори.

Племените и моћне хришћанске државе, које сте истргле мач за слободу и право на живот малих народа, — зар ћете допустити да тога народа нестане с лица земље од глади!.. Ви који спасавате непријатељске војнике и са оних бродова који су мало прије хтјели вас да потопе; ви, који указујете заштиту заробљеницима непријатељских држава; ви, који пружате хришћанску помоћ рањеним Нијемцима, Маџарима и Турцима, — зар ћете допустити да страшна смрт, смрт од глади, утамани читаво једно мушечничко племе, које је у току столјећа тако високо држало заставу у борби за оне исте идеале, за које се ви данас борите; племе, које је за те идеале жртвовало све што је имало, па и само себе. Племените мајке Русије, Француске, Енглеске и Америке, чија срца испуњава родитељска радост кад гледате своју дјецу здраву и веселу, сјетите се хиљаде црногорских матера, на чијим изнемогајим рукама, испуштају од глади своју невину дјецу њихова мезимча!.. Молите, кумите и преклићите своје мужеве, браћу и родитеље, да се одмах, овог часа, притене у помоћ црногорској нејачи!.. Ви то можете, ви то најбоље осјећате и ви ћете успјети. — Синови и кћери, што имате старе родитеље, којима својом пажњом и његом продужујете живот и чините га срећним, сјетите се оних синова и кћери црногорских, што сваког дана и часа гледају како хладна смрт отима она бића, која су им дала живот! Сита и задовољна дјеца немужних породица, што трошите хиљаде и милионе на дјечије играчке и забаве, сјетите се, у своме благостању, ваших малих несрећних другова Црногорских које би и крупнице с ваше обилате трпезе спасле од смрти!..

Један милион килограма животних намирница мјесечно, не помажући ни у најмањој мјери отпорност и издржљивост непријатељу, у стању је да спасе од смрти хиљаду невиних црногорских живота.

Моћне хришћанске државе, помозите, ако можете. — а ми вјерујемо, да можете, — мушечничкој Црној Гори, јер је за њу већ близу дванаести час.

Председник
П. Вучковић,
министар на располагању.

Прилози у новцу, роби, и др. примаци се са захвалношћу у управи Друштва, 14. rue Montrosier, Neuilly-sur-Seine.

Приложницима се издају друштвене признанице, а имена њихова биће објављена у званичном органу «Гласа Црногорца». Учитиво се моле редакцији листа да овај апел изаове престампати и пропратити га сходним ријечма.

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Саучешће кр. Владе. На глас о смрти Павла Матановића, који је 15. (28.)

јуна, у двобоју у ваздуху противу три непријатељска ероплана самртно рањен и, затим, на белгиском земљишту испустио свој витешки дух, Г. Заступник Министра Војног упутио је овај акт Г. Матановићу, чиновнику у кр. Министарству Унутрашњих Послова:

Кр. Цр. Министарство Војно.
Број 1017.

Неји, 18. (31.) јула 1917.

Господину Боку Матановићу

Париз.

Јуначка смрт Павла Матановића, поручника авиатике, који је свој живот дао на француском фронту за наше заједничке идеале, поносом испуњава душу Црногораца. Дубоко жалим преран губитак тако врсна, храбра и просвијетљена сина наше отаџбине Црне Горе, те изјављујем породици покојнога Павла саучешће своје и својих другова.

Његово Величанство Краљ Господар, много жалећи и цијењев и витешки смрт Павлову, наредио је да се вашој породици, у знак високога признања Владамаче, преда највише црногорско одликовање за храброст, Обилића медаља. Истога часа, када је дознао о јуначки добивеним рањањима милога ти брата, у борби противу трипут моћнијег непријатеља, Њ. В. Краљ Господар благоизволио га је прогласити чин поручника црногорске војске.

Заступник Министра Војног,
Министар Унутрашњих Послова
Н. Хајдуковић.

Несрећа у руднику. У Бјуту, Монтани, десила се несрећа, у руднику и том приликом страдало је преко 150 радника. У руднику се био појавио пожар и подземне галерије се срушиле. Међу погинулима је 12 Срба, из Боке Которске, Херцеговине, Лике и Црне Горе. Црногорци су ови: Крсто Вучковић, М. Букановић, Ђ. Јаничић, Ф. Ераковић, Јоко Данчевић и Стево Јикић.

Наше штампарије. Чим је почео рат, почела су и страдања српских културних установа. Уништавање српских штампарија било је по реду: најприје у Босни и Херцеговини, затим у Хрватској и Славонији, Далмацији и Војводини, и најпослије у Србији и Црној Гори. Овим актом, којим су се наши непријатељи пред потомством вјечно осрамотили, добро се користила бечка фирма «Поблаум и Бертолд».

Поред државних и војних штампарија, готово све приватне штампарије у Србији и Црној Гори реквириране су од стране војних власти, а за управитеље им постављени људи из бијела свијета, који су одмах ступили у везу с оном бечком фирмом. Сва Њириловска слова, нађена у српским земљама, послана су у Беч војним фабрикама за муницију у Кенигсдорф, а Поблаум и Бертолд постарали су се да Њирилицу замијене латиницом.

Један познати српски штампар који данас живи у Француској примио је поуздану вијест из Биограда, да у цијелом Биограду нема данас више ни једног Њирилиског слова. На Цетињу, јавља нам пријатељ из Швајцарске, исто је тако. Не само да су однесена сва нова Њириловска слова из Државне и из Војне штампарије, но су однесена и она, у развалинама некадашње Ободске штампарије нађена стара слова, која су се у Државној штампарији на Цетињу хранила као национална светиња цијелога српства. У приватној штампарији Рајвана на Це-

тињу налази се некакав господин Франц Кобернак који ту штампа неке повјерљиве политичке ствари, и то, само на њемачком и арбанашком језику.

Побуне у Србији. Према вијестима из Србије, лист «Секоло» јавља да је у Србији поново избила побуна. Окупаторске власти наредиле су да јој се пријаве сви људи од 18—60 године, али како се знало да ће их узети у војску, није се нико пријавио. На то су бугарски и аустријски агенти зашли по кућама и силом узели хватати грађанство, и због тога је дошло до нередица. У свима главним мјестима у Србији избиле су побуне и дошло је до оружаног сукоба између власти и грађанства. Грађанству су прискочили у помоћ и они који су се раније одметнули у шуме. На обје стране има мртвих и рањених.

Војне власти у Биограду издале су наредбу да се сви мобилисани у одређеном року пријаве, и да сваки грађанин преда све оружје, јер ће бити осуђен на смрт у кога се год нађе оружје.

Уставодавна Скупштина. Декретом Привремене руске владе наређени су избори за Уставодавну скупштину за 17. септембар, а сазив за 30. септембра.

Ко је одговоран за рат. Лондонски Тајмс објављује нова открића о овом питању. Информације је примио, вели, из врло поуздана њемачког извора. Открића Тајмсова начинила су велику сензацију у свијетској штампи, нарочито у неутралним државама.

5. јула 1914. одржано је у царској палати у Потсдаму код Берлина тајно ратно виђење под предједиштвом цара Вилхелма. Присутни су били: канцелар Бетман, адмирал Тирпиц, генерал Фалкхајн и министар Штум, а од аустријске стране, надвојвода Фридрих, Берхтолд, Тиса и шеф генералног штаба Хецидорф. — У том виђењу је утврђен кобин утимитум који ће Аустрија упутити Србији — 18 дана доцније. Једнодушно је било мишљење да Русија никако неће хтјети пристати на поникење које је изражено у утимитуму, и да ће морати доћи до рата. Изгледа, али то није поуздано, да је у истом виђењу одређен и дан мобилизације.

Познато је да је Вилем, иза тога, кренуо пут Норвешке, свакако, да не би побудио сумњу у Француза и Руса. Три недјеље послје, кад се дознало да Енглеска неће остати неутрална, канцелар Бетман хтио је поући закључак виђења, али је било прекасно. —

Иза тога, Тајмс је поново објавио нова открића. Саопштио је разговор који је водио шеф аустријског генералног штаба Хецидорф са енглеским дописником за балканске ствари, маја 1912., кад је стање између Аустрије и Србије било врло заоштрено. Хецидорф је потанко распитивао дописника о Србији, о војсци и политици. »Ми мислимо« рекао је шеф штаба, »да би нам за покорене Србије довољна била четири војна корпуса. Шта ви мислите?« — Ја мислим, одговорио му је новинар, да би вам требало најмање осам корпуса. Српска војска ће се, у случају невоље, повући из Београда у унутрашњост, а ту би за вашу модерну војску саобраћај био немогућ, српској пак војсци такав терен је добро дошао. — »Можда је тако као што ви велите« узас ријеч Хецидорф; »није до-

бро потијенљивати снагу непријатељеву. Ево је већ по други пут у току ове двије године, откако сам спремно војску за рат противу Србије. Два пута су ми, и то, у потпуном часу, политичари покварили планове. Али сукоб је неизбежан, и нећемо дуго времена чекати више. Не може се војска вјечно обмањивати...

Ријечи Лојд-Џорџа, изговорене ових дана на јавном збору у Глазгову: «Моје је мишљење да ће се рат свршити онда кад Савезници постигну онај циљ који су себи поставили кад су се одазвали на изазивања Њемачке. Ако би се рат свршио ма и један сат прије не се постигне тај циљ, то би била највећа несрећа која је икада досад снашла човјечанство. — Има људи који тврде да је Њемачка вољна склопити с нама задовољавајући мир. Ван сумње је да је Њемачка желна мира, али то би био мир који би био осигурао економску контролу и извесну власт над свима земљама које је заузела у овом рату. Чули смо како је аустријски министар председник рекао јуче да он не признаје принцип по коме народи имају право да одређују сами себи своју судбину. Али, докле год не буде тај принцип извојеван, све докле неће бити мира. Само мир који се оснује на праведном темељу неће народи нарушавати, не ће га сви бранити, а такав се мир не може осигурати другаче по сломом пруског милитаризма.

Подморски тунел испод канала Ламанша као да ће се ускоро остварити. Председник друштва које агитује за тунел, упутио је председнику енглеске владе писмо које су потписали 110 посланика из свих политичких странака, с молбом, да се одреди дан у који ће се о пројекту тунела расправљати у енглеском парламенту.

Француско-енглески фронт. 31. јула почела је велика битка у Фландрији, на оним истим равнинама гдје су се у току овог рата биле већ три велике битке. Француско-енглеска војска заједнички је предузела офанзиву на 25 км. дугом сектору.

На три појаса прије тога, Њемци су већ били осјетили да ће се ту, на сјеверној страни Пира, предузети нека крупна акција, те су друге секторе оставили својим гарнизонима само да их очувају, а околицу Пира су током цијела јула утврђивали и снажну војску довели.

За осам дана трајала је, на дужици од 100 км., напета топовска палба силе британске артиљерије, за коју се јавља да је била најстрашивија палба овог рата. Борило се свијем врстама оружја што их је створила најновија техника: енглеским «тенковима», оклопним аутомобилима, бомбама, загушљивим гасовима, запаљивим течностима, и то, у досад још нечувеним количинама.

Успјех Савезника био је одличан. Цео предњи систем непријатељске дефанзиве, око којег су Њемци утврдили снажан труд и материјал, сломио се под првим ударцем гвоздене Савезничке офанзиве, и то, за неколико сати. Савезничка војска унаприједила је фронт за 5 км., а на неким тачкама, и до 10 км. Заробљено је 6122 њемачких војника, од којих 132 официра; тога дана, узима се, издато је непријатељу свега до 20.000 војника на строја.

Међутим, сутра дан, наступило је веома непогодно вријеме; киша, која је изашла без прекида 48 сата, зауставила је велику офанзиву која ће се наставити чим се поправи вријеме.

Руски фронт. Унутрашња криза утишава се. Сваког дана стижу вјести које навјешћују нову, препорођену Русију, с којом ће непријатељу теже бити војевати по са старом, и у којој ће и воља и снага руског народа удружити се да сломи нападача.

Данас стиже вјест која ће свакако бити од крупних посљедица по даљи развој руске војне: на мјесто досадашњег главнокомандујућег Брусилова, постављен је генерал Корнилов. Војни руски кругови веома су задовољни овим именовањем, јер знају да је Корнилов

мишљења, исто као и руска влада, да војску ваља неодложно и темељито реорганизовати.

Службени руски извјештај од 1. августа јавља: »Сјеверозападно од Бради-а, у околици Дуб Заркуб, последије јаке артиљериске припреме, непријатељ је освојио један дио наших положаја. Пошто су стигле резерве, противник је отјеран из оштре борбе и, раније изгубљени положаји, повраћени су. — У Галицији, у правцу Трабровље, наши узели су дјелимичну офанзиву, напали су непријатеља у околици Громалофа, који су најпослије и заузели. Понован покушај непријатељев да пређе ријеку Збруч, сјеверно од Гусјатина, као и јужно од Збрије, одбијен је.

За вријеме одступања у Галицији, Руси и Румуни предузели су биле у јужним Карпатима контра-офанзиву и на фронту од 60 км. напредовали су од 24. до 28. јула за неких 20 км. и заробили до 4.000 војника и 98 топова.

Италијански фронт. Потоњи службени извјештаји:

28. јула. Артиљериски дуел врло жив јуче између Зува Торца и Валарса, на долини Дола, на Ромбону и Досо Фети. Акција пјешадије се свела на неколико борби патрола. Двије миње које су непријатељи покушали да употребе противу наших ровова на Мрзли (брдо Неро), нијесу успјеле. Акција ерплана оцјетна је на цијелом фронту. Ноћу 27. наши дирижабли су с успјехом бомбардовали положаје између Св. Луције Толминске и База ди Модреа. Неколико наших авиона опитали су војну фабрику код Оффине. Вечерас јака ескадрила, штићена ловачким авионима, бацала 3 тоне (3080 к. гр.) пројектила на фабрику електрика у Идрији и на бараке у долини Шановано.

29. јула. Ноћу између 27. и 28. патроле које су сисиле са Пасо де Сел на долину Сан Пелегрино почеле су, помагаче артиљеријом, акцију митраљезима и пуцкарама на наше положаје. Хитро и снажно посредовање наших митраљеза растјерало их је. Синоћ наша ескадрила, праћена ловачким авионима, поновила је бомбардовање војне фабрике у Идрији и барака у долини Шановано. Поред јаке артиљериске борбе противу ерплана, наши су бацали 4 тоне пројектила. При повратку напали су их непријатељски авиони, али су се храбро одупрли. 2 непријатељска ерплана оборили и неопштењени су се вратили.

30. јула. Мале чарке с успјешним резултатом на Валфирва, гдје смо имали неколико заробљеника, на утибу Лопиа, источно од језера Мард, на Сен Палерино и на брду Пана. Пуцњава топова врло жива на Лагарину. На фронту Јулских Алпа активност ерплана. Наш авиатичар оборио један непријатељски ерплан.

31. јула. На цијелом фронту умјерена акција артиљерије. У долини Трабињола наша патрола сударила се са три пут јачим непријатељем и натјерала га у бјегство; оставио је за собом неколико мртвих, међу којима једног официра, команданта одреда. Јутрос је оборен у ваздушној борби непријатељски авион који је, запаљен, пао близу Подгоре.

1. августа. Непријатељ је напао наше предстраже у долини Шиезе (Бидикори) између шуме Промонте и Кима Палоне јаким снагама, али одбијен и претрпио је осјетне губитке.

Солунски фронт. Службени извјештаји:

27. јула. Узајамна капопада у околици Вардара. На Старевини Срби су разјурили непријатељску патролу. У близини Св. Наума, манастира на Охридском језеру, непријатељев напад сузбијен је.

28. јула. Активност артиљерије и патрола. Наши авиатичари с успјехом бомбардовали дуж фронта непријатељске положаје.

29. јула. У околици Хума борба гранатама. Непријатељ јако бомбардује наше

ровове. У региону Старевина растјерани су непријатељски авиони. Код Преспанског језера наша артиљерија изненадила је непријатеље који су се таман спремили били за напад.

30. јула. Пуцкарање и борба гранатама на десној обали Вардара, према Варакли и Линци. На ушћу Черне, бугарске патроле које су покушале да се приближе нашим линијама сузбијене су. Узајамна капопада на цијелом фронту. Наша тешка артиљерија уништила је двије непријатељске батерије.

1. августа. Средња активност артиљерије на цијелом фронту.

СЛОБОДНА ГОВОРНИЦА TRIBUNE LIBRE

Le succès diplomatique du Monténégro à la dernière conférence balkanique de Paris, à laquelle assistait le délégué du Monténégro fut accompagné de la sympathie de tous les délégués. Ce succès aura certainement une repercussion sur les événements futurs concernant les grands intérêts du Monténégro dans la guerre Européenne.

Mais l'opposition, et l'injustice d'une certaine propagande contre les droits intangibles du Monténégro poursuivant chaque jour d'une manière de plus en plus intense, nous croyons nécessaire d'éclairer l'opinion publique française sur les buts véritables de cette propagande et de ces manœuvres qui voudraient troubler avant la conclusion de la paix la bonne harmonie entre la Serbie et le Monténégro. Contre ces manœuvres tous les patriotes monténégrins se rebellent avec la dernière énergie.

A partir d'aujourd'hui notre journal publiera un supplément en langue française, non officiel, qui est ouvert à la libre discussion des événements et des intérêts concernant Cerna-Gora.

Nous sommes heureux de donner aujourd'hui la conclusion d'une brochure publiée par un sincère et vieil ami du Monténégro, M. Eugène Boggiano, docteur en Droit.

M. Boggiano qui tint pendant longtemps la rubrique de la Politique Etrangère dans le *Radical*, et qui a la direction de la même rubrique au *Courrier du Parlement*, connaît à fond les questions orientales et internationales. Sa prudence et sa modestie lui ont assuré pendant son long séjour à Paris les meilleurs rapports personnels avec le monde politique.

NOTE DE LA RÉDACTION.

POUR L'INDÉPENDANCE DU MONTÉNÈGRE

Les puissances alliées se doivent d'offrir sans délai, une juste et éclatante réparation au noble peuple de la Montagne Noire qui souffre et qui meurt en silence affamé, après avoir tout donné de soi-même, après avoir tout perdu sous le joug insupportable de l'ennemi.

Tout perdu, excepté l'honneur.

Nous avons le devoir de l'affirmer et de le crier de très haut, aujourd'hui.

A la conception cruelle de l'Allemagne de la *Weltpolitik*, qui ne reconnaît dans les petits Etats que des « institutions misérables et méprisables et les déclare fatalement destinés à être absorbés par les grands », la Révolution française a toujours opposé le droit de l'homme et des nations, le droit à la vie des petites comme des grandes nationalités.

La troisième république — à l'heure décisive où nous sommes, à l'heure où l'embryon de la Société de Nations apparaît dans le monde — pourrait-elle jamais s'éloigner de ce grand principe, de cette idée qui découle directement des bases fondamentales d'une justice supérieure, de la même justice par laquelle dans la société des humains, l'enfant faible, malade ou orphelin, est secouru, guéri, protégé, aidé jusqu'à la récupération, à la plénitude de ses forces?

Nous nous refusons à le croire et nous demandons au nom de la parole donnée par les représentants des grandes puissances alliées, au nom des promesses faites, des engagements sacrés de la France, de l'Angleterre, de l'Italie, de la Russie et de la grande République de Washington, que le drapeau monténégrin reparaisse au grand jour sur notre front, sur le front de bataille et sur le front diplomatique, symbole d'une gloire qui ne peut pas et ne doit pas mourir.

Et que le jour de la Victoire le doyen vénérable des Chefs d'Etat, le plus simple et le plus grand soldat qui honore l'Europe, puisse, à côté du Président de la République Française et du Président des Etats-Unis, signifier au monde que les faibles ne seront plus sacrifiés à la cupidité des plus forts, que l'hécatombe gigantesque d'hommes et d'ar-

gent qui a mis en deuil l'humanité toute entière n'a pas été une simple grimace diabolique de la Destinée.

Дипломатски успјех, који је Црна Гора постигла у балканској конференцији Савезника у Паризу, у којој је била заступљена и Црна Гора, симпатично је поздрављен од свих делегата. Тај успјех свакако ће бити од утицаја на будуће догађаје у интересу Црне Горе у току европског рата.

Међутим, опозиција и неправда која се чини од стране извесне пропаганде противу светих права Црне Горе наставља се и даље, и то, сваког дана све жешће: стога се налази за потребно обавијестити француску јавност о правом смјеру те пропаганде и тога мањевисања, којим би се хтјело, прије закључења мира, помутити слогу Србије и Црне Горе. Противу тихих маневара, сви родољуби црногорски веома су огорчени.

Од данас ће наш лист доносити додатак на француском језику, неслужбен, а намијењен политици и расправљању о догађајима и интересима Црне Горе. У овом броју износимо закључак једне француске брошуре коју је издао искрен и познат пријатељ Црне Горе г- др. права Евгеније Бојано. Он је за дуже вријеме водио ријеч о спољној политици у листу *Radical*, а данас управља исту рубрику у листу *Courrier du Parlement*; познаје из темеља питања источне и међународне политике. Својим знањем и владанем стекао је за свога дугогодишњег боравка у Паризу одличне везе у политичком свијету.

Пририједба уредништва.

За независност Црне Горе.

Савезне силе дужне су без оклијевања поправити неправду, учињену племену том народу Црне Горе, народу који се данас мучи триећни глад, сада, пошто је дао све што је имао, и пошто је изгубио све под песносним јармом непријатељевим.

Све је изгубљено, само част не.

Дужност нам је то утврдити и јасним гласом цијелом свијету објавити.

Насупрот њемачком тумачењу њихових грубе «вјет-политике», према којој мале државе нијесу ништа друго по «биједне установе, осуђене да буду прогутане од јачих и већих», — француска Револуција је поставила као начело: »право човјека и народа, и право наживот како малима тако и великим».

Зар би се Трећа република — данас, у овом часу, када се рађа замисао о заједници Народа — зар би се могла удаљити од тога начела и од те идеје која извире из неке узвишеније правде, — из оне исте правде која нам налаже да у људском друштву сваки створ, па и нејако, болно сироче, морамо пазити чувати и штитити док не одрасте и не стане на снагу! Ми не вјерујемо да ће то бити, и ми захтијевамо, у име оне часне ријечи коју су задали заступници великих Сила, у име светог обећања које су дали велики Савезници, Француска, Велика Британија, Италија, Русија и силна Вашингтонова Република: да се барјак црногорски опет развије онога значајнога дана како на бојном, тако и на дипломатском фронту, симбол оне славе која не може и не смије погинути. Да бина дан Побједе часни старјешина међу владарима, најистростији и највећи војник који чини част Европи, поред Председника Француске и Америчке Републике, показао пред цијелим свијетом да слаби и нејаки неће бити жртвовани отимачима и да неизмјерне жртве у животу и у благу, због којих се цијело човјечанство у црно завело, нијесу биле само једно демонско ругање усуда.

21. бр. Гласа Црногорца. Париз, 22. јула (4. авг.) 1917.

Уредник, професор Пејо Богдановић

Le Gérant: Edmond LUQUIN

Imprimerie Universelle, J. A. Cassignol, directeur
48, Rue Claude-Vaiffeaux, Paris (X^e)

Све што се тиче «Гласа Црногорца» писма, рукописи, претплата, огласи, листови у замијену адресују се овако:

Journal officiel du Monténégro

Neuilly-sur-Seine

France

rue Ancelle

Поједине бројеве

„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

примјерак по 10 сантима

продају

Роџер, вратар у стану кр. Владе и

продавци новина у киоскима:

Place Saint-Michel у Паризу

Place de la Bourse у Марсељу.